

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/115/2023
Identifikačné číslo spisu:	1116204717
Dátum vydania rozhodnutia:	27.09.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1116204717.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu O. V., narodeného XX. O. XXXX, W., W. XX, zastúpeného Advokátska kancelária KONCOVÁ & PARTNERS, s.r.o., Trenčín, Kpt. Jaroša 1312/29, IČO: 47 256 907, proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Račianska 71, o zaplatenie 119 574,25 eura s príslušenstvom, vedenom pôvodne na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 19C/28/2016 (aktuálne vedenom na Mestskom súde Bratislava IV), o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 29. novembra 2022 sp. zn. 5Co/107/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 8. februára 2019 sp. zn. 19C/28/2016 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 600 eur titulom nemajetkovej ujmy, vo zvyšku žalobu zamietol a žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Žalobca sa v spore domáhal zaplatenia 100 574,25 eura titulom náhrady škody a nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 19 000 eur. Svoj nárok odvodzoval z trestného konania vedeného proti obvinenému G. X. na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 2T/55/2007, kde bol žalobca v postavení poškodeného. Škoda, ktorú si žalobca uplatnil v prejednávanej veci, bola uplatnená vo výške škody, ktorá mu mala vzniknúť trestnou činnosťou obvineného. Trestné stíhanie bolo uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 2T/55/2007 zo dňa 27. apríla 2015 zastavené z dôvodu, že obžalovaný G. X. dňa XX. O. XXXX zomrel. Ústavný súd SR nálezom sp. zn. II. ÚS 68/2012-56 zo dňa 10. júla 2012 konštatoval, že Okresný súd Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 2T/55/2007 porušil základné právo žalobcu ako aj ďalších poškodených v tomto konaní, aby sa ich vec prerokovala bez zbytočných prietahov.

3. Súd prvej inštancie v spojení s nálezom ústavného súdu dospel k záveru, že u žalobcu došlo k nemajetkovej ujme, ktorá sa prejavila jeho zhoršeným zdravotným stavom, problémami v rodine, v zlej komunikácii s manželkou a svojimi deťmi. Žalobca nemohol mať právnu istotu, ako vec skončí. Súd prvej inštancie vychádzal z nálezu ústavného súdu, ktorý nečinnosť okresného súdu konštatoval v období máj 2011 až január 2012, t.j. 9 mesiacov, a teda za toto obdobie priznal žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 600 eur.

4. Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací, na odvolanie žalobcu a žalovanej rozsudkom z 29. novembra 2022 sp. zn. 5Co/107/2022 napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie v žalobe vyhovujúcej časti zmenil tak, že žalobu zamietol, v zamietajúcej časti rozsudok potvrdil. Žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Odvolací súd konštatoval, že v konaní neboli preukázané základné predpoklady pre priznanie náhrady škody, osobitne existencia príčinnej súvislosti medzi zistenými priet'ahmi v konaní a vznikom škody. Pre existenciu príčinnej súvislosti by v tomto prípade žalobca musel preukázať, že ak by postup súdu nebol poznačený zbytočnými priet'ahmi v konaní, žalobca ako poškodený v trestnom konaní by získal odškodnenie od obžalovaného v trestnom konaní G. X.. Žalovaná dôvodne poukazovala na žiadosť žalobcu z roku 2011, kde žalobca identifikoval skutočné dôvody toho, že sa nedomohol odškodnenia od obžalovaného G. X. pred jeho úmrtím. Tými dôvodmi nebol nesprávny úradný postup súdu v konaní sp. zn. 2T/55/2007, ale postup obžalovaného, ktorý sa ešte pred podaním obžaloby, a teda pred začatím namietaného trestného konania, zbavil svojho majetku. Sám žalobca tvrdil, že pokiaľ by sa súd prvej inštancie oboznámil s obsahom trestného spisu, musel by zistiť existenciu príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou, čo z hľadiska unesenia dôkazného bremena na to povinnou stranou nepostačuje.

5. Odvolací súd ďalej uviedol, že pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu možno podľa § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. vychádzať len z výsledkov vybavenia sťažnosti na priet'ahy, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na priet'ahy, z právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok priet'ahy v súdnom konaní, právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov alebo z právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu SR o ústavnej sťažnosti, ktorým Ústavný súd SR konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov. Pri prijatí uvedenej právnej úpravy vychádzal zákonodarcu z platnej právnej úpravy umožňujúcej poškodenému domáhať sa ochrany svojich práv prostredníctvom inštitútu ústavnej sťažnosti podľa § 127 ods. 1 Ústavy SR a z kompetencie ústavného súdu preskúmavať, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a tiež z neprijateľnosti preskúmavania postupov všeobecných súdov inými všeobecnými súdmi, čo vyplýva z dôvodovej správy k bodu 7 návrhu zákona č. 412/2012 Z.z., v ktorom okrem iného uviedol: „Súdne konanie nie je kompetentný preskúmať súd v konaní o náhrade škody podľa zák. č. 514/2003 Z.z., ale len Ústavný súd SR na podklade ústavnej sťažnosti (resp. predseda súdu na podklade sťažnosti na priet'ahy). Opačný výklad by znamenal, že by existovalo niekoľko orgánov, ktoré by boli oprávnené v tom istom čase preskúmať postup toho istého súdu z hľadiska vzniku zbytočných priet'ahov. Pokiaľ by súd konajúci o náhrade škody mohol hodnotiť postup iného súdu z hľadiska existencie zbytočných priet'ahov, znamenalo by to absurdný záver, keďže všeobecné súdy by preskúmavali postup iných všeobecných súdov, pričom uvedené by mohlo smerovať aj k porušeniu inštančného princípu v súdnictve. Vecne príslušné pre rozhodovanie sporov o náhrade škody sú v prvom stupni zásadne okresné súdy, avšak súdy, ktoré môžu porušiť právo fyzických a právnických osôb na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, môžu byť aj súdy vyššieho stupňa (krajské súdy, Najvyšší súd SR). V prípade, ak by sa zbytočných priet'ahov dopustil napr. Najvyšší súd SR, poškodený subjekt by sa mal obrátiť v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. na okresný súd, aby konštatoval, že jeho nadriadený orgán sa dopustil zbytočných priet'ahov. Postup súdu vyššieho stupňa by bol v takomto prípade preskúmaný súdom nižšieho stupňa, čo je zjavne absurdné a uvedené len potvrdzuje, že konštatovať existenciu priet'ahov v súdnom konaní je oprávnený Ústavný súd SR. Vzhľadom na vyššie uvedené návrh zákona výslovne dopĺňa, že všeobecný súd môže pristúpiť k priznávaniu náhrady škody v konaní podľa zákona č. 514/2003 Z.z. až v prípade, ak o existencii priet'ahov bolo rozhodnuté týmto oprávneným orgánom.“

6. Vo vzťahu k uvedenému odvolací súd dospel k záveru, že nie je dôvodná námietka žalobcu, že súd sa neoboznámil s trestným spisom OS BA I sp. zn. 2T/55/2007, ktorý má preukazovať priesťahy vzniknuté v tomto konaní, resp. že súd má zhodnotiť celý priebeh konania a celý spis, bez čoho nie je možné kvalifikovane prijať právny názor ohľadne žalobcom uplatneného nároku. Návrh na doplnenie dokazovania pripojením konkrétneho spisu s požiadavkou, aby si súd celý spis preštudoval a prijímal závery (identifikoval, či a z akých dôvodov došlo k zbytočným priesťahom) predstavuje porušenie základného princípu civilného sporového procesu, a to princípu rovného postavenia strán sporu.

7. Odvolací súd poukázal na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 68/2012 z 10. júla 2012, ktorým konštatoval, že Okresný súd Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 2T/55/2007 porušil základné právo žalobcu ako aj ďalších poškodených v tomto konaní, aby sa ich vec prerokovala bez zbytočných priesťahov, pričom žalobcovi finančné zadosťučinenie (žalobcom ako sťažovateľom uplatnené vo výške 100 574,25 eura) podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde nepriznal s odôvodnením, že cieľom primeraného finančného zadosťučinenia nie je náhrada škody spôsobenej sťažovateľovi prípadným trestným činom. V danom prípade ústavný súd považoval za dostatočné konštatovanie porušenia označeného základného práva sťažovateľov zaručeného ústavou, ako aj práva zaručeného dohovorom s príkazom okresnému súdu ďalej konať bez zbytočných priesťahov. Odvolací súd dospel k záveru, že pokiaľ ústavný súd považoval za dostatočné konštatovanie porušenia označeného základného práva sťažovateľov zaručeného ústavou, nie je potom prípustné, aby všeobecný súd v konaní o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. tento stav reparoval a náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch priznal v rozpore so závermi Ústavného súdu SR. Predpokladom priznania náhrady nemajetkovej ujmy v zmysle § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. je v prvom rade nedostatočnosť zadosťučinenia v podobe konštatovania porušenia práva, ktoré však v tomto prípade sám ústavný súd za dostatočné označil.

8. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie podľa ustanovenia § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku. V dovolaní vyjadril nesúhlas s právnym posúdením sporu odvolacím súdom, ktorý konštatoval, že pokiaľ ústavný súd považoval za dostatočné konštatovanie porušenia práva na prerokovanie veci v primeranej lehote, nie je potom prípustné, aby všeobecný súd náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch priznal. Súd prvej inštancie podľa názoru žalobcu nenahrádzal rozhodovaciu činnosť ústavného súdu, ani nezmenil svojím rozhodnutím nález ústavného súdu.

9. Žalobca ďalej namietal, že súd mal obsah žaloby ohľadom žiadanej nemajetkovej ujmy v sume 19 000 eur ex offio posúdiť podľa ustanovenia § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka. Podstata zhoršenia fyzického a psychického zdravia žalobcu ako aj zhoršenie jeho majetkových pomerov a povesti v spoločnosti má pôvod práve v priesťahoch v konaní.

10. K neuneseniu dôkazného bremena žalobca uviedol, že reálne nemôže preukázať skutočnosť, že v prípade ak by nedošlo k priesťahom v konaní, bol by jeho nárok na náhradu škody uspokojený priamym škodcom. K existencii príčinnej súvislosti medzi priesťahmi v trestnom konaní a vzniknutou škodou žalobca uviedol, že túto v konaní preukázal. Vzhľadom na nález ústavného súdu je nespochybniteľné, že v konaní došlo k priesťahom v konaní a v prípade včasného rozhodnutia by žalobca mohol pristúpiť k vymáhaniu svojej pohľadávky.

11. Žalobca namietal nevykonanie ním navrhovaného dôkazu - oboznámenie sa s celým trestným spisom, nakoľko od tohto konania sa odvíjal celý nárok žalobcu. Bolo povinnosťou súdu prvej inštancie sa so spisom oboznámiť napriek tomu, že bol obsiahly. Vytvoril by si tak obraz o celom súdnom konaní poznačenom priesťahmi.

12. Žalobca ďalej v dovolaní poukazoval aj na nové skutočnosti, ktoré sa dozvedel z obsahu spisu v trestnej veci vedenej na Krajskom súde v Trenčíne pod sp. zn. 1T/13/02, v ktorej bol G. X. odsúdený na nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov.

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 35 Civilného sporového poriadku), po

zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 Civilného sporového poriadku) strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 Civilného sporového poriadku, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 Civilného sporového poriadku) skúmal prípustnosť dovolania a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá Civilného sporového poriadku) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

14. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (por. 9Cdo/72/2020, 9Cdo/260/2021). O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (por. 9Cdo/72/2020, 9Cdo/260/2021). Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (por. II. ÚS 172/03).

15. V zmysle § 419 Civilného sporového poriadku je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 Civilného sporového poriadku.

16. Dovolateľ prípustnosť podaného dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku.

17. Podľa § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

18. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom *denegatio iustitiae* (odmietnutie spravodlivosti).

19. Dovolateľ v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku namietal zákonnosť vykonaného dokazovania, a to nesprávne hodnotenie dôkazov (spočívajúce v závere o neexistencii príčinnej súvislosti medzi prieťahmi v konaní a vzniknutou škodou) a nevykonanie navrhovaného dôkazu (neoboznámenie sa s celým trestným spisom).

20. K tejto námietke dovolací súd uvádza, že na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané sudy prvej a druhej inštancie ako skutkové sudy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 Civilného sporového poriadku viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil

odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku, avšak tieto nedostatky v prejednávanej veci neboli dovolacím súdom zistené.

21. Nedostatočne zistený skutkový stav veci, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku (4Cdo/229/2020, 6Cdo/69/2020, 9Cdo/209/2020, 7Cdo/187/2021). K procesným právam strany sporu nepatrí právo, aby bol súdom vykonaný každý ňou navrhnutý dôkaz alebo dôkaz, o ktorom sa procesná strana subjektívne domnieva, že by mal byť súdom vykonaný. Rozhodovanie o tom, ktoré z dôkazov budú vykonané, patrí vždy výlučne súdu, a nie strane sporu. Uvedené predstavuje prejav zákonnej právomoci súdu korigovať návrhy strán sporu na vykonanie dokazovania, sledujúc tak rýchly a hospodárny priebeh konania a súčasne zabezpečenie toho, aby sa zisťovanie skutkového (skutočného) stavu dokazovaním držalo v mantineloch predmetu konania a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prejednávanej veci nie je relevantný. V prípade, že súd odmietne vykonať určitý účastníkom navrhovaný dôkaz, je jeho zákonnou povinnosťou v odôvodnení rozhodnutia uviesť, prečo nevykoná ďalšie navrhnuté dôkazy, avšak samotné rozhodnutie súdu nevykonať určité dôkazy nemôže byť považované za postup znemožňujúci procesnej strane uskutočňovať jej procesné oprávnenia v zmysle § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku.

22. Zásadám spravodlivého procesu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd zodpovedá aj požiadavka, aby súdmi urobené skutkové zistenia a prijaté právne závery boli riadne (dostatočne) a zrozumiteľne (logicky) odôvodnené. V práve na spravodlivý proces je obsiahnutá aj ďalšia ústavná zásada (čl. 47 ods. 3 Ústavy SR a čl. 6 Civilného sporového poriadku), a to „rovnosť zbraní“ v civilnom konaní, ktorá sa prejavuje ako rovnaká miera možnosti uplatňovania prostriedkov procesného útoku, ale aj procesnej obrany v medziach stanovených Civilného sporového poriadku. Obsah princípu rovnosti sporových strán v civilnom sporovom konaní sa tak prejavuje ako tzv. funkčná rovnosť, spočívajúca v takom procesnom postupe súdu, aby sa každej zo sporových strán umožnilo v rovnakej miere realizovať svoje procesné oprávnenie.

23. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

24. Dovolací súd po preskúmaní obsahu spisu nezistil v postupe súdov nižších inštancií také pochybenia alebo vady pri vykonávaní dôkazov ani pri ich hodnotení, ktoré by svojou intenzitou či závažnosťou predstavovali porušenie práva žalovanej na spravodlivé súdne konanie. Súd prvej inštancie vykoná všetky dôkazy relevantné pre riadne zistenie skutkového stavu, pričom sám konštatoval potrebu doplniť dokazovanie na preukázanie príčinnej súvislosti nároku na náhradu škody vykonaním dôkazov z priloženého trestného spisu s tým, že dôkazné bremeno v tomto ohľade spočívalo na žalobcovi. Súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí riadne opísal predložené, resp. označené dôkazy a následne ich vo vzájomných súvislostiach vyhodnotil. K jednotlivým dokladom o úhradách súm súd prvej inštancie uviedol, že z viacerých úhrad nie je zjavné, na aký účet sa vkladajú, resp. kto je jeho vlastníkom, na niektorých dokladoch je uvedené meno obžalovaného, avšak v konečnom dôsledku súd nemal z čoho vyhodnotiť, na základe akého titulu vkladal žalobca tieto sumy na účet obžalovaného. Vo vzťahu k všeobecnému odkazovaniu žalobcu na trestný spis, kde malo byť podľa neho všetko uvedené, súd prvej

inštancie konštatoval, že žalobca nepopísal mechanizmus vzniku škody, neodôvodnil jej výšku a v konečnom dôsledku neunesol dôkazné bremeno na preukázanie tvrdených skutočností. K neoboznámeniu sa súdu prvej inštancie s celým trestným spisom Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 2T/55/2007 sa v odôvodnení napadnutého rozsudku vyjadril aj odvolací súd, keď konštatoval, že návrh na doplnenie dokazovania pripojením konkrétneho spisu s požiadavkou, aby si súd celý spis preštudoval, zhodnotil celý priebeh trestného konania a následne prijímal závery ohľadne žalobcom uplatneného nároku, predstavuje porušenie základného princípu civilného sporového procesu, a to princípu rovného postavenia sporových strán.

25. So zreteľom na obsah dovolania najvyšší súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci nedošlo nevykonaním dôkazu oboznámením sa s celým trestným spisom súdom prvej inštancie k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku. Nevykonanie dôkazu spôsobom navrhnutým žalobcom je zo strany súdu prvej inštancie a v napadnutom rozhodnutí aj zo strany odvolacieho súdu riadne odôvodnené racionálnou úvahou s poukazom na platné princípy civilného sporového procesu. Súčasťou odôvodnenia rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií je aj riadne hodnotenie predložených dôkazov a z toho vyplývajúce závery o nepreukázaní žalobcom uplatneného nároku. Žalobcovi nebolo odňaté právo navrhovať dôkazy ani právo sa k vykonaným dôkazom vyjadriť; postup súdov nižších inštancií v prejednávanej veci bol procesne správny a v konaní nedošlo k porušeniu princípu rovnosti strán v zmysle čl. 6 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ani nebolo žalobcovi odňaté právo na spravodlivý súdny proces.

26. Dovolateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, cez vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku namietal aj nesprávne právne posúdenie sporu odvolacím súdom (dostatočnosť konštatovania porušenia práva na rozhodovanie súdu v primeranej lehote ústavným súdom); čo je ale vylúčené, nakoľko nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku (porov. R 24/2017). Sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku (9Cdo/248/2021, 9Cdo/73/2020, 9Cdo/121/2020).

27. Pokiaľ žalobca v dovolaní namietal, že súd prvej inštancie mal jeho návrh posudzovať ex offio podľa ustanovení § 13 Občianskeho zákonníka, dovolací súd poukazuje na to, že ide o novú námietku, ktorá nebola súčasťou odvolacej argumentácie, a preto sa s ňou odvolací súd nemohol vysporiadať. Dovolacie konanie má preskúmvaciu povahu a z tejto povahy činnosti dovolacieho súdu vyplýva, že skutkový základ veci zistený súdom prvého stupňa, prípadne odvolacím súdom, nemôže byť v dovolacom konaní rozširovaný. To znamená, že správnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (vrátane správnosti právnych záverov) nemožno posudzovať s prihliadnutím na nové skutočnosti, ktoré nemohol odvolací súd brať do úvahy, lebo nevyplývali z prednesov strán. V súlade s § 435 Civilného sporového poriadku v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania. Vychádzajúc z dôvodovej správy k Civilnému sporovému poriadku dovolací súd konštatuje, že tzv. novoty nie sú v zásade v dovolacom konaní prípustné, pretože dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a režim koncentrácie sporu nepripúšťa od istej fázy uplatňovanie práva novôt. Podľa § 442 Civilného sporového poriadku je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, a preto skutkovým podkladom pre rozhodnutie dovolacieho súdu môžu byť len tie skutočnosti a dôkazy, ktoré strany uviedli v konaní pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom, a to v takom rozsahu, ako sú uvedené v súdnom spise alebo v odôvodnení rozhodnutí súdov nižších inštancií (k tomu pozri Števíček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1413). Navyše dovolací súd dodáva, že s uvedenou argumentáciou žalobcu sa relevantne vysporiadal priamo súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia.

28. Rovnako (s poukazom na uvedené) dovolací súd nemohol akceptovať ani argumentáciu žalobcu, že sa dodatočne dozvedel nové skutočnosti dôležité pre prejednanú vec. Dovolací súd poznamenáva, že

pokiaľ ide o nové skutočnosti, ktoré žalobca nemohol použiť v pôvodnom konaní, žalobca nimi môže argumentovať v prípadnej žalobe na obnovu konania.

29. Na podklade vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovanej v danej veci smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto ho odmietol podľa § 447 písm. c/ Civilného sporového poriadku.

30. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá Civilného sporového poriadku).

31. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.